

EDUSKUNNAN VASTAUS 59/2004 vp

Hallituksen esitys laeiksi ajopiirturikorttien myöntämisen järjestämisestä ja Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi ajopiirturikorttien myöntämisen järjestämisestä ja Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 38/2004 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 10/2004 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ajopiirturikorttien myöntämisen järjestämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tavoitteena on järjestää tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 mukaisten korjaamo-, kuljettaja-, yritys- ja valvontakorttien myöntäminen, tilaaminen ja jakelu sekä niihin liittyvät julkiset hallintotehtävät.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ajopiirturikorteilla* 1 §:ssä tarkoitettuja korjaamo-, kuljettaja-, yritys- ja valvontakortteja;

2) *ajopiirturikorttien myöntämisellä* ajopiirturikorttien myöntämiseen, tilaamiseen ja jakeluun liittyviä julkisia hallintotehtäviä;

3) *ajopiirturikorttien myöntäjällä* julkista tai yksityistä tahoa, jonka kanssa Ajoneuvohallintokeskus on tehnyt myöntämistä koskevan sopimuksen.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Ajopiirturikorttien myöntämisestä ja peruuttamisesta sekä 1 §:ssä mainitun neuvoston asetuksen 12 artiklan 3 kohdan mukaisten ilmoitusten tekemisestä komissiolle ja ajopiirturikortteja koskevasta tietojen vaihdosta Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken vastaa Suomessa Ajoneuvohallintokeskus. Ajoneuvohallintokeskus toimii myös ajopiirturikortteihin liitettävien varmenteiden kansallisena varmentajana.

4 §

Ajopiirturikorttien myöntäminen ja peruuttaminen

Ajoneuvohallintokeskus vastaa ajopiirturikorttien myöntämisestä Suomessa. Se voi tehdä sopimuksen kuljettaja- ja yrityskorttien myöntämisen siirtämisestä julkisen tai yksityisen tahon kanssa näiden hoidettavaksi.

Päätöksen ajopiirturikortin peruuttamisesta tekee Ajoneuvohallintokeskus.

2 luku

Ajopiirturikorttien myöntäminen Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tehtävällä sopimuksella

5 §

Ajopiirturikorttien myöntämistä koskeva sopimus

Edellä 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla sopimuksilla on järjestettävä ajopiirturikorttien myöntäminen siten, että palveluiden laatu, yhdenmukaisuus ja saatavuus turvataan eri puolilla maata.

Ajopiirturikorttien myöntämistä koskevassa sopimuksessa on sovittava:

1) alueesta, jolla ajopiirturikorttien myöntäjällä on yksinoikeus ajopiirturikorttien myöntämiseen;

2) toimialueella sijaitsevien toimipaikkojen vähimmäismäärästä ja sijainnista paikkakunta-kohtaisesti sekä palveluajoista;

3) ajopiirturikorttien myöntämiseen sisältyvien tehtävien asianmukaisen hoitamisen ja siinä tarvittavan henkilöstön riittävän ammattitaidon varmistamiseksi noudatettavasta menettelystä;

4) ajoneuvoliikennerekisterin käyttämisessä ja tietojen tallettamisessa noudatettavasta menettelystä sekä palvelun tuottajalta edellytettävän tietosuojan ja tietoturvan osoittamisesta;

5) ajopiirturikorttipalveluihin liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä ja arkistoinnista;

6) ajopiirturikorttimaksujen perimisessä ja tilittämisessä Ajoneuvohallintokeskukselle noudatettavasta menettelystä;

7) korvauksesta, jonka Ajoneuvohallintokeskus suorittaa palvelun tuottajalle ja sen suorittamistavasta; sekä

8) sopimuskaudesta, toiminnan aloittamisesta ja sopimuksen päättymisestä kesken sopimuskauden.

Ajopiirturikorttien myöntäminen voidaan yhdistää muuhun Ajoneuvohallintokeskuksen hankkimaan palveluun.

Ajopiirturikorttien myöntämistä koskeva sopimus tehdään vähintään kolmeksi ja enintään viideksi vuodeksi.

6 §

Ajopiirturikorttien myöntäjänä toimimisen yleiset edellytykset

Ajopiirturikorttien myöntäjän on oltava luotettava, asiantunteva, riippumaton ja vakavarainen. Palvelun tuottajan on varmistettava toiminnan riittävän korkea laatu ja asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu.

Ajopiirturikorttien myöntäjällä on oltava tehtävän hoitamisen kannalta riittävä henkilökunta,

soveltuvat toimitilat sekä riittävät tietoliikenneyhteydet ja tietojärjestelmän taso.

Ajopiirturikorttien myöntäjän on huolehdittava asianmukaisesti tietosuojasta.

7 §

Ajopiirturikorttien myöntäjän luotettavuuden arviointi

Ajopiirturikorttien myöntäjää voidaan pitää luotettavana, jos myöntäjä tai sen hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja, avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies taikka muussa määräävässä asemassa oleva ei ole toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton ajopiirturikorttipalvelun harjoittajaksi.

Ajopiirturikorttien myöntäjää ei ainakaan voi pitää 1 momentissa tarkoitettulla tavalla luotettavana, jos joku siinä mainittu taho on tuomittu rangaistukseen ajo- ja lepoaikojen noudattamisesta, ajoneuvojen rekisteröintiä, katsastusta, kuljettajantutkintotoimintaa, liikenteen harjoittamista, kirjanpitoa, verotusta tai varainhallintaa koskevien säännösten rikkomisesta ja rikos osoittaa myöntäjän olevan ilmeisen sopimaton myöntämään ajopiirturikortteja.

8 §

Ajopiirturikorttien myöntäjän riippumattomuuden arviointi

Ajopiirturikorttien myöntäjä, sen palveluksessa oleva tai palvelun tuottajaan muutoin riippuvuussuhteessa oleva ei saa harjoittaa kuljetusta, joihin sovelletaan tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 3820/85.

Ajopiirturikorttien myöntäjä ei saa myöskään olla kaupallisesti, taloudellisesti tai muuten riippuvuussuhteessa 1 momentissa tarkoitettuja kuljetuksia harjoittavaan yhtiöön tai tällaista toimintaa harjoittavien muodostamaan yhteisöön, säätiöön tai julkisoikeudelliseen laitokseen.

9 §

Eräiden viranomaistoimintaa koskevien säästösten noudattaminen

Ajopiirturikorttien myöntämisessä on asiakirjojen julkisuudesta voimassa, mitä viranomaisien toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, ja asiakirjojen arkistoinnista, mitä arkistolaissa (831/1994) säädetään.

Ajopiirturikorttien myöntämisessä noudatetaan myös, mitä hyvän hallinnon perusteista ja hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä samoin kuin suomen ja ruotsin sekä saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa on voimassa.

10 §

Valvonta

Ajoneuvohallintokeskus valvoo ajopiirturikorttien myöntäjän toimintaa.

Ajopiirturikorttien myöntäjä on velvollinen salassapitosäännösten estämättä antamaan Ajoneuvohallintokeskukselle toiminnan valvonnassa tarvittavat tiedot. Palvelun tuottajan on viipymättä ilmoitettava Ajoneuvohallintokeskukselle sellaisista toimintaansa koskevista muutoksista, joilla voi olla olennaista vaikutusta ajopiirturikorttipalveluiden harjoittamiseen.

Ajoneuvohallintokeskuksella on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa ajopiirturikorttien myöntäjä harjoittaa toimintaansa. Tämän on lisäksi järjestettävä olosuhteet sellaisiksi, että tarkastus voidaan suorittaa asianmukaisesti. Tarkastusta ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa.

Jos ajopiirturikorttien myöntäjä ei täytä 6—8 §:ssä säädettyjä edellytyksiä, kieltäytyy antamasta Ajoneuvohallintokeskukselle toiminnan valvonnassa tarvittavia tietoja, estää tai yrittää estää toimitilojen tarkastuksen tai rikkoo olenaisesti 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua sopimusta niin, että ajopiirturikorttien myöntämisen asianmukainen hoitaminen vaarantuu, Ajoneuvohallintokeskus voi välittömästi purkaa sopimuksen.

11 §

Henkilörekisteritiedot

Ajoneuvohallintokeskuksella on oikeus saada tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja ajoneuvoliikennerekisteristä ajopiirturikorttien myöntämiseksi asetettujen luotettavuusvaatimusten selvittämiseksi ja valvontaa varten. Tieto rikoksesta voidaan sopimuksen purkamisen perusteena luovuttaa ajopiirturikorttien myöntäjälle.

12 §

Salassapitovelvollisuus

Ajopiirturikorttien myöntäjä tai myöntäjän palveluksessa oleva ei saa ilmaista sivulliselle 7 §:ssä tarkoitetun luotettavuuden arvioinnin yhteydessä tietoonsa saamaansa mainitussa pykälässä tarkoitetun henkilön tekemää rikosta koskevaa tietoa, jonka Ajoneuvohallintokeskus on palvelun tuottajalle 11 §:n nojalla luovuttanut.

3 luku

Erinäiset säännökset

13 §

Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku

Ajopiirturikorttien myöntäjän ajopiirturikorttia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen saa vaatia oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

Ajoneuvohallintokeskuksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä sen tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätös, joka koskee ajopiirturikortin peruuttamista, voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

14 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi.

15 §

Rangaistussäännökset

Joka myöntää ajopiirturikortteja ilman Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa tehtyä sopimusta, on tuomittava *laittomasta ajopiirturikorttien myöntämisestä* sakkoon tai enintään kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen.

Ajopiirturikorttien myöntämisessä toimivaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Virheellisestä rekisterimerkinnästä säädetään rangaistus rikoslain (39/1889) 16 luvun 7 §:ssä. Rangaistus 11 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava 40 luvun 5 §:n mukaan.

16 §

Maksu ajopiirturikorteista

Ajopiirturikorteista peritään Ajoneuvohallintokeskukselle maksu valtion maksuperustelaisa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

17 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset ajopiirturikorttien myöntämisestä ja Ajoneuvohallintokeskuksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitetusta toiminnasta ajopiirturikorttipalveluiden järjestäjänä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Ensimmäinen 5 §:n 4 momentissa tarkoitettu sopimus voidaan tehdä kolmea vuotta lyhyemmäksi ajaksi, jos se on tarpeen ajopiirturikorttien myöntämisen mahdolliseksi myöhemmin tapahtuvaksi yhdistämiseksi muuhun Ajoneuvohallintokeskuksen palvelusopimukseen.

Laki

Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ajoneuvohallintokeskuksesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1592/1995) 2 §:n 1 momentin 15 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1103/2002, ja
lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 16 kohta, seuraavasti:

2 §

Tehtävät

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

15) edistää liikenneturvallisuuden parantamiseen ja tieliikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseen tähtäävää tutkimustoimintaa; ja

16) toimia tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 mukaisena toimivaltaisena viranomaisena, ei kuitenkaan 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 18 päivänä toukokuuta 2004